

РЕШЕНИЕ

№ 3604

гр. Варна, 09.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 8 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ралица Райкова

при участието на секретаря СИЛВИЯ М. ИЛИЕВА
като разгледа докладваното от Ралица Райкова Гражданско дело № 20233110102822 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявени от Х. Б. И. срещу „ЗАД „А.Б.““ АД кумулативно обективно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 103, ал. 1, вр. чл. 97, ал. 1 и чл. 100, ал. 3 ЗТ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на: 1) сумата от 2585 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили поради неосъществено пътуване по Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г., изразяващи се в платена сума по туристическия пакет в размер на 2000 лв. на туроператора „Д.Х.с БГ“ ЕООД и сторени съдебни разноски по гр.д. № 16955/2021 г. по описа на Районен съд – Варна в размер на 585 лв., невъзстановени вследствие на неплатежоспособност на туроператора, отговорността на който е обезпечена с договор за застраховка „Отговорност на туроператора“ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г., сключен с „ЗАД „А.Б.““ АД, за което е образувана преписка по щета № 131622001000028 от 30.09.2022 г., ведно със законната лихва върху обезщетението, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 08.03.2023 г. до окончателното плащане на задължението и 2) сумата от 114,89 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 30.09.2022 г. до 08.03.2023 г.

Твърди се в исковата молба, че на 10.02.2020 г. ищцата сключила с туроператора „Д.Х.с БГ“ ЕООД Договор за продажба на туристически пакет № 3563 с приложени към него ОУ за екскурзия до Израел с полет от Варна до Израел, начална дата 17.04.2020 г. и крайна дата 20.04.2020 г., с продължителност – 4 дни (3 нощувки) за три лица. Пакетната цена на екскурзията за трима души (ищцата и двете ѝ деца С.П.Д. и В.П.Д.) възлизала на 3075 лв. и следвало да бъде заплатена, както следва: депозит в размер на 1500 лв. и доплащане от 1575 лв. до 17.03.2020 г. В изпълнение на договореното ищцата заплатила в брой на 10.02.2020 г. сумата от 1500 лв., а на 14.02.2020 г. доплатила в брой и сумата от 500 лв. Излага се, че екскурзията до Израел била отменена, за което ищцата била уведомена на електронната си поща от представител на „Д.Х.с БГ“ ЕООД. Отправила изрично искане за връщане на платената сума, което не било сторено. С влязло в законна сила Решение № 2904/29.09.2022 г., постановено по гр.д. № 16955/2021 г. по описа на Районен съд – Варна туроператорът

бил осъден да заплати на ищцата сумата от 2000 лв., представляваща част от цената по договорения, но нерализиран туристически пакет по Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г. и сумата от 585 лв., представляващи направените от ищеца съдебни разноски по делото, въз основа на което решение бил издаден изпълнителен лист от 01.02.2023 г. Ищцата образувала изп. дело за събиране на посочените суми, но в хода на изпълнителното производство било установено, че длъжникът няма имущество, върху което да бъде насочено изпълнение за удовлетворяване на вземанията й. Сочи се, че на 19.08.2022 г. ищцата получила на електронната си поща съобщение относно прекратяването на турагентската и туроператорската дейност на „Д.Х.с БГ“ ЕООД, представляващо уведомление до всички клиенти с неосъществени пътувания по договори за продажба на туристически пакети, с указания, че могат да предявят щета към застрахователните компании за възстановяване на заплатените суми с петгодишна давност по застраховка „Професионална отговорност на туроператора“, с точно посочване по години на застрахователя, номера на полицата, срока на валидност и застрахователното покритие. Навежда се довод, че туроператорът има сключена застраховка „Отговорност на туроператора“ по чл. 97 ЗТ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г. със „ЗАД „А.Б.““ АД. Поддържа се, че на 05.08.2022 г. по молба на „Д.Х.с БГ“ ЕООД за откриване на производство по обявяване в несъстоятелност е образувано т.д. № 1465/2022 г. по описа на СГС, което е спряно с определение № 3008/29.09.2022 г., поради постъпила молба на кредитор. Неплатежоспособността на туроператора била обявена с начална дата 25.05.2021 г., съгласно Решение № 334/10.03.2023 г. по т.д. № 1719/2022 г. на СГС. Твърди се, че на 30.09.2022 г. ищцата изпратила на електронната поща на застрахователното дружество заявление за обезщетение за щета по застрахователна полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г., като с уведомление от 24.10.2022 г. ответникът я уведомил, че е образувана преписка по щета № 131622001000028 от 30.09.2022 г., както и че ще се произнесе с решение след предоставяне на решение за обявяване в несъстоятелност на туроператора. Последвала кореспонденция между страните, в която от страна на ищцата била застъпвана позицията, че решението на съда по несъстоятелността е ирелевантно, но това не променило становището на застрахователя. Излагат се подробни доводи досежно отговорността на застрахователя по договора за застраховка по чл. 97 ЗТ, позовавайки се на чл. 100, ал. 3, чл. 101, ал. 2 и чл. 103, ал. 1 ЗТ, както и на Общите условия към Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г., като поддържа, че договорът за организирано туристическо пътуване и плащанията по него са осъществени в периода на действието на договора за застраховка с отвеника, поради което следва да бъде ангажирана неговата отговорност. При тези съображения моли за уважаване на предявените искове и присъждане на сторените разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника „ЗАД „А.Б.““ АД, в който се изразява становище за неоснователност на предявените искове. Не се оспорва наличието на валиден застрахователен договор, сключен между „Д.Х.с БГ“ ЕООД и „ЗАД „А.Б.““ АД по застраховка „Отговорност на туроператора“ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г. по реда на чл. 97, ал. 1 ЗТ, както и че между ищцата и „Д.Х.с БГ“ ЕООД е бил сключен Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г., с предмет екскурзия до Израел с полет от Варна, която е следвало да е с начална дата 17.04.2020 г., по която „пътуващи“ са Х. И., Светла Драганова и Васил Драганов. Не се оспорва и обстоятелството, че екскурзията не се е провела, като се твърди, че причина за това е въведеното в страната извънредно положение и Заповед на Министъра на туризма от 17.03.2020 г., съгласно която временно се преустановяват всички организирани пътувания по ЗТ на български граждани извън страната. Оспорва се факта на плащане на сумата от 2000 лв. в полза на „Д.Х.с БГ“ ЕООД от ищцата, като се твърди, че представеното решение по гр.д. № 16955/2021 г. по описа на Районен съд – Варна е непротивопоставимо на застрахователя, тъй като не е бил привлечен като трето лице – помагач на страната на

туроператора. Оспорва се наличието на застрахователно събитие, настъпило в срока на застрахователния договор и представляващо покрит застрахователен риск по същия. Излагат се доводи, че съгласно застрахователния договор и чл. 25 ЗМДВИП в редакцията, приложима към 31.03.2020 г., „Д.Х.с БГ“ ЕООД е следвало да върне платените суми на ищцата в срок до 12.05.2021 г., респ. е изпаднало в забава на 13.05.2021 г. да изпълни задължението си, който момент е извън срока на застрахователния договор и не може да попадне в обхвата на застрахователното събитие по същия. Сочи се, че туроператорът не е станал неплатежоспособен или несъстоятелен в рамките на застрахователния период 15.01.2020 г. – 14.01.2021 г. Ответникът се позовава на разпоредбата на чл. 2 от Раздел II на Общите условия към застрахователния договор, съгласно която застрахователното събитие се счита за настъпило в срока на действие на застраховката, като претенцията за обезщетение е предявена срещу застрахования или застрахователя за пръв път писмено през срока на действие на застраховката, а ищцата предявила претенцията си пред него на 02.08.2022 г. – извън срока на действие на застраховката. Допълва се, че договорът за продажба на туристически пакет с предмет посочената екскурзия до Израел е прекратен поради причини, които не могат да се вменят във вина на страните по него, а именно въведеното в страната извънредно положение поради епидемията от COVID-19, което също не представлявало покрит застрахователен риск по застрахователния договор. Оспорва се материалната легитимация ищцата да търси пълния размер на платената сума от 2000 лв., тъй като „пътуващи“ по смисъла на т. 82 от ДР на ЗТ са три лица, поради което ако искът бъде намерен за основателен, същият следва да бъде уважен само за частта от сумата, която е заплатена за ищцата. По отношение на присъдените в полза на ищцата съдебни разноски в размер на 585 лв. по гр.д. № 16955/2021 г. по описа на Районен съд – Варна, ответникът поддържа, че същите не представляват покрит застрахован риск по застрахователния договор, а също така, че тази претенция е възникнала извън неговия срок. Оспорва се акцесорният иск за законна лихва като неоснователен, поради неоснователността на главната претенция. В този смисъл моли за отхвърляне на исковите претенции и присъждане на сторените съдебни разноски.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

Между страните е обявено за безспорно с Определение № 8613/17.07.2023 г., в което е обективизиран проект на доклад по делото, приет за окончателен в о. с. з. на 20.10.2023 г., че между „Д.Х.с БГ“ ЕООД и „ЗАД „А.Б.““ АД е сключен договор за застраховка „Отговорност на туроператора“ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г. по чл. 97, ал. 1 ЗТ, че между ищцата и „Д.Х.с БГ“ ЕООД е сключен Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г., с предмет екскурзия до Израел с полет от Варна, която е следвало да е с начална дата 17.04.2020 г., по която „пътуващи“ са Х. И., Светла Драганова и Васил Драганов, но същата е била отменена от туроператора, както и че на 30.09.2022 г. ищцата е отправила писмена претенция до застрахователя за заплащане на обезщетение.

По договора туроператорът „Д.Х.с БГ“ ЕООД е издало фактура № *****/14.02.2020 г. на стойност 500 лв. и фактура № 1000001942/10.02.2020 г. на стойност 1500 лв., задължено лице по които е ищцата Х. Б. И.. От представените фискални бонове (л. 88-89 от делото) се установява, че сумите по фактурите са заплатени в деня на издаването им.

Изяснява се от представеното електронно писмо от 10.04.2023 г., че туроператорът е отменил процесното пътуване поради удължаване срока на извънредното положение от Народното събрание на Република България заради разпространението на COVID-19 до 13-ти май 2020 г., като на ищцата са предложени алтернативни варианти за презаверяване на пътуването по същата дестинация за други посочени в писмото дати, презаверяване на пътуването по дестинация по избор до края

на 2021 г., както и предоставяне на ваучер със стойност на заплатената от нея сума със срок на валидност до 31.12.2021 г.

С влязло в законна сила на 28.09.2022 г. Решение № 2904/28.09.2022 г., постановено по гр.д. № 16956/2021 г., по описа на Районен съд – Варна, „Д.Х.с БГ“ ЕООД е осъдено да заплати на Х. Б. И. сумата от 2000 лв., представляваща част от цена по договорен, но нереализиран туристически пакет, заплатена съгласно Договор № 3563/10.02.2020 г. и фактура № 1942/10.02.2020 г. и фактура № 1966/14.02.2020 г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане, на основание чл. 55, ал. 1, предл. трето ЗЗД, както и сумата от 585 лв., представляваща извършени съдебно-деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, като е издаден изпълнителен лист № 301/01.02.2023 г. за присъдените суми.

С писмо от 18.08.2022 г., изпратено на електронна поща на ищцата, „Д.Х.с БГ“ ЕООД е уведомило същата, че дружеството прекратява туроператорската си дейност, както и за възможността за насочване на претенциите по повод неосъществени пътувания по договори за продажба на туристически пакети към застрахователя по застраховка професионална отговорност на туроператора.

Представени по делото са и заверени за вярност молби за откриване на производство по несъстоятелност, като от вписванията по партида на „Д.Х.с БГ“ ЕООД в Търговския регистър, с Решение № 334/10.03.2023 г. по т.д. № 1719/2022 г., по описа на Софийски градски съд, е обявена неплатежоспособността на дружеството с начална дата на неплатежоспособността 25.05.2021 г. и открито производство по несъстоятелност на същото.

Видно същото така от обявените актове, че вземането, предмет на коментираното по-горе решение, постановено по гр.д. № 16956/2021 г., по описа на Районен съд – Варна, е предявено от кредитора Х. Б. И. и е вписано в списъка на приетите вземания в срока по чл. 688, ал. 1 ТЗ.

Според сключената между „Д.Х.с БГ“ ЕООД и ЗАД „А.Б.“ АД застраховка „Отговорност на туроператора“ по застрахователна полица 1316020383000001 от 13.01.2020 г. ответното дружество се е задължило срещу заплащане на премия да покрие отговорността за вреди, причинени на потребители на организирани групови и индивидуални пътувания с обща цена вследствие неразплащане от страна на туроператора с негови контрагенти и/или доставчици, включително при неплатежоспособност и несъстоятелност на туроператора, при конкретно посочени рискове, сред които и възстановяване на платените от потребителя суми по договора за организирано пътуване преди започване на пътуването. Застрахователният договор е сключен за срок от 1 година, считано от 00,00 часа на 15.01.2020 г. до 24,00 часа на 14.01.2021 г. Уговорената застрахователна сума/лимит на отговорността за всяко едно събитие и в агрегат за срока на застраховката е 700 000 лв.

На 30.09.2022 г. ищцата, чрез пълномощника си адв. Ана П., е заявила пред ЗАД „А.Б.“ АД претенция за изплащане на застрахователно обезщетение за неосъществен туристически продукт, предмет на процесния договор за продажба на туристически пакет. С писмо от 24.10.2022 г. застрахователят ЗАД „А.Б.“ АД е уведомил ищцата, че ще се произнесе по предявената претенция след представяне на решение за обявяване в несъстоятелност на „Д.Х.с БГ“ ЕООД.

При така установените правнорелевантни обстоятелства, чрез събраните по делото доказателствени средства, съдът по правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК приема следното от правна страна:

Основателността на предявения иск възлага в тежест на ищцата да установи наличието облигационно правоотношение по Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г., сключен с „Д.Х.с БГ“ ЕООД, по който е заплатила сумата от 2000 лв. – част от цената за договорения туристически пакет, отмята на

пътуването от туроператора, наличието на валиден застрахователен договор, сключен между „Д.Х.с БГ“ ЕООД и „ЗАД „А.Б.““ АД по застраховка „Отговорност на туроператора“ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г., претърпени имуществени вреди в заявените размери, вследствие на неизпълнението на договорените туристически услуги от „Д.Х.с БГ“ ЕООД, обявяването на туроператора в неплатежоспособност, наличието на покрит застрахователен риск по договора за застраховка по чл. 97, ал. 1 ЗТ и уведомяването на застрахователя за претенцията.

Безспорно се установи по делото, че между ответното дружество и „Д.Х.с БГ“ ЕООД в качеството му на туроператор е сключена задължителна застраховка по чл. 97, ал. 1 ЗТ. Установи се и че между последното и ищцата Х. Б. И. е сключен потребителски договор за туристически услуги, с който туроператорът е поел задължение да организира туристическо пътуване с дестинация Израел за периода от 17.10.2020 г. до 20.04.2020 г., а ищцата е заплатила уговорената цена на услугата. С плащане на уговорената цена по договора е възникнало и насрещното задължение на „Д.Х.с БГ“ ЕООД да организира процесното пътуване, което не е било осъществено, тъй като е било отменено от туроператора поради удължаване срока на извънредното положение от Народното събрание на Република България заради разпространението на COVID-19 до 13-ти май 2020 г.

Не е спорно между страните и обстоятелството, че между туроператора и ответното дружество е сключена застраховка „Отговорност на туроператора“, валидна към датата на сключване на договора за продажба на туристически пакет. Спорните по делото въпроси са наличието на събитие, което да е настъпило в срока на застрахователния договор и представляващо покрит застрахователен риск по същия.

Обект на тази застраховка по чл. 97, ал. 1 ЗТ е гражданската отговорност на туроператорите за възстановяване на всички плащания по туристически пакет, направени от пътуващите или от тяхно име, в случаите когато, съответните услуги не са били изпълнени напълно или частично в резултат на неразплащане с контрагенти, неплатежоспособност или несъстоятелност на туроператора - чл. 103, ал. 1 ЗТ. Съгласно разпоредбата на чл. 103, ал. 5 ЗТ, застраховката покрива отговорността на туроператора за причинени вреди на пътуващите по договори за туристически пакети, сключени и заплатени в периода на нейното действие, включително и при прекратяване на договора за застраховка.

Анализът на горните разпоредби, а и въобще на разпоредбите на раздел III от Закона за туризма, налагат извода, че целта на законодателя е да се защити интереса на пътуващите в случаите, когато туроператорът не може да изпълнява договорните си задължения спрямо тях, като застраховката покрива всички последици от неизпълнението на договорните задължения на туроператора – не само обезщетяването на настъпили вреди в сферата на потребителите на туристически услуги, но и връщането на получените от туроператора суми, ако той е финансово затруднен и неговото икономическо състояние сочи неплатежоспособност – невъзможност да се разплати с всички лица, с които е сключил договор за туристически пътувания.

На следващо място застраховката покрива риска от настъпване на застрахователно събитие за договорите за организирано пътуване, които са сключени и заплатени в периода на действие на договора, макар и застрахователното събитие да е настъпило след прекратяване на застраховката. В настоящия случай ищецът твърди застрахователното събитие, водещо до ангажиране отговорността на ответника, да се изразява в невъзможността на туроператора да възстанови платеното му по неосъщественото пътуване, вследствие на настъпилата негова неплатежоспособност, която съобразно установеното от фактическа страна следва да се приеме за настъпила на 25.05.2021 г.

Последното, независимо, че съобразно анализа на посочената по-горе правна съставлява покрит риск, по отношение на който именно ответното дружество носи

риска, доколкото договорът за туристически пътуване е сключен по време на действие на застрахователното правоотношение, исковата претенция се явява неоснователна по следните съображения:

В настоящия случай, както съдът посочи по-горе, пътуването по договора за продажба на туристически пакет не е осъществено, нито по делото се установи ищцата да е упражнила правото си да получи ваучер за заплатената сума (съобразно възможността по чл. 25 ЗМДВИП), поради което и за нея се е породило правото да иска възстановяване на предплатеното по неосъщественото пътуване. Разпоредбата на чл. 100 ТЗ дава възможност на потребителите по договора за туристически услуги или да предявят претенцията си за възстановяване на сумите спрямо туроператора, или спрямо застрахователя, като законодателят не е предвидил солидарната им отговорност. Въпрос на преценка на носителя на тези права е от кого да потърси репарирание на претърпените вреди. В случая ищцата е избрала да предяви претенцията си срещу туроператора, с което е поела и риска от невъзможността да изпълни ефективно съдебното решение. С постановеното осъдително решение срещу туроператора, претенцията на ищцата за връщане на предплатеното по неосъщественото пътуване следва да се приеме за удовлетворена, като искът ѝ срещу застрахователя се явява неоснователен. Обратното би означавало ищцата да разполага с възможност да реализира едно и също право два пъти, още повече, че вземането ѝ по влязлото в сила решение е включено в списъка на приетите вземания и ефективното изпълнение на съдебното решение е все още възможно.

По изложените съображения настоящият състав на съда намира, че предявеният иск с правно основание чл. 103, ал. 1, вр. чл. 97, ал. 1 и чл. 100, ал. 3 ЗТ е неоснователен и следва да бъде отхвърлен изцяло.

Поради неоснователност на главното вземане, неоснователна се явява и акцесорната претенция по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за обезщетение за забава, която също следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответника следва да бъдат присъдени сторените от него съдебни разноски, съобразно представения списък по чл. 80 ГПК, в размер на сумата от 670,80 лв., представляваща заплатено адвокатско възнаграждение.

Така мотивиран, Районен съд – Варна

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Х. Б. И., ЕГН *****, с адрес ***, срещу „ЗАД „А.Б.““ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, кумулативно обективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 103, ал. 1, вр. чл. 97, ал. 1 и чл. 100, ал. 3 ЗТ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата от 2585 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили поради неосъществено пътуване по Договор за продажба на туристически пакет № 3563 от 10.02.2020 г., изразяващи се в платена сума по туристическия пакет в размер на 2000 лв. на туроператора „Д.Х.с БГ“ ЕООД и сторени съдебни разноски по гр.д. № 16955/2021 г. по описа на Районен съд – Варна в размер на 585 лв., невъзстановени вследствие на неплатежоспособност на туроператора, отговорността на който е обезпечена с договор за застраховка „Отговорност на туроператора“ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г., сключен с „ЗАД „А.Б.““ АД, за което е образувана преписка по щета № 131622001000028 от 30.09.2022 г., ведно със законната лихва върху обезщетението, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 08.03.2023 г. до окончателното плащане на задължението и сумата от 114,89 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 30.09.2022 г. до 08.03.2023 г.

ОСЪЖДА Х. Б. И., ЕГН *****, с адрес ***, да заплати на „ЗАД „А.Б.““ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, сумата от **670,80 лв.** (шестстотин и седемдесет лева и осемдесет стотинки), представляваща сторени съдебни разноси на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд – Варна в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от Решението да се изпрати на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____